REINCEP NEGOCIERILE ROMÂNO-MAGHIARE

(PRIN TELEFON DELA TRIMISUL NOSTRU SPECIAL)

T.-Severin, 22 August

Atât delegația română, cât și cea maghiară, au fost înștiințate de înapoierea d-lui ministru plenipotențiar André de Hory, pentru reluarea tratativelor privitoare la litigiul ungaro-român.

Șeful delegației maghiare va intra în țară prin punctul Curtici mâine, Vineri, la ora 12.

Cum nu există o legătură directă de trenuri între Curtici și T.-Severin, i se va pune la dispoziție o garnitură specială, încât la ora 19, d-sa să fie prezent în localitate.

Tratativele vor fi reluate fără întârziere, dorința ambelor guverne fiind să urgenteze soluționarea diferendului.

In vederea reluării tratativelor, au început să sosească noui ziariști străini, iar atmosfera, care în ultimele 24 de ore lăncezea, să se însuflețească iarăși.

G. L.

Tratativele româno-bulgare dela Craiova se apropie de sfârșit

(PRIN TELEFON DELA CORESPONDENTUL NOSTRU SPECIAL)

Craiova, 22 August

Căpeteniile comisiunilor nu mai țin contactul permanent ca până acum, iar plenul delegațiilor pare că și-a rezervat ultima ședință pentru mai târziu, la sfârșit, când se va învesti cu formele de rigoare cel din urmă act, prin care să se statornicească noulle legături dintre România și Bulgaria, — legături care, să sperăm, vor fi așa cum susțin vecinii cu care tratăm — cele mai amicale.

„Vom trage cu buretele peste tot ce-a fost, vom uita orice act care vremelnic ne-a învrăjbit, ne vom strânge frățește și sincer mâinile și uniți în interese politice și economice, vom statornici, aici în Balcani, o nouă și puternică forță, de un real folos pentru ambele țări".

Acesta este limbajul ce mi-a fost ținut eri de unul din oaspeții țării vecine.

*

Membrii delegației bulgare — cei cari nu sunt ocupați în subcomisiuni, — au plecat eri dimineață cu automobilele să viziteze orașul și împrejurimile.

La palatul rezidențial lucrează subcomisiunea tehnică română.

N. C.

Transporturile de mărfuri și călători între Transilvania-Bucovina și Moldova

Inaugurarea liniei înguste Telciu-Moisei din Nordul țării, după punerea în exploatare a întregii linii normale Salva-Vișeu, precum și inspecțiile d-lui ing. Ion Macovei, ministrul lucrărilor publice și al comunicațiilor, în această regiune, pe care a îmbogățit-o și exploatarea liniei Ilva Mică-Vatra Dornei, a pus din nou în actualitate problema legăturilor de cale ferată dintre Moldova-Bucovina și Transilvania, precum și între Maramureș prin Transilvania, cu celelalte provincii românești.

Privind o hartă a țării noastre, observăm că până anul trecut nu exista o legătură de cale ferată între Maramureș și Nordul Transilvaniei și Bucovina, și nici între Transilvania și Bucovina, iar între Transilvania și Moldova se afla o singură legătură între Sudul Moldovei și centrul Transilvaniei, prin Adjud-Comănești-Petru Rareș.

Absența acestor legături economice și turistice între aceste provincii a fost dureros simțită, sub toate aspectele înfățișetoare. Așa se explică deci — când de anul trecut până în vara aceasta s'au dat exploatării liniile Vatra Dornei-Ilva Mică, Salva-Vișeu și Telciu-Moisei — d. ing. Ion Macovei, în calitate de director general al căilor ferate anul trecut și ca ministru al comunicațiilor anul acesta, a evidențiat marea operă națională ce s'a înfăptuit de români și numai de români, atât ca planuri, cât și ca execuție, deși linia Ilva Mică-Vatra Dornei este cea mai grea linie ce s'a executat în țara noastră.

IMPORTANȚA ECONOMICA ȘI CULTURALA.

In Nordul țării, legătura între părțile N. E și N. V. ale Transilvaniei se făceau, pe o linie de peage, ce trecea prin Slovacia. Azi se face numai prin țara noastră.

Prin noua linie Solva-Vișeu, tot centrul Transilvaniei a obținut o legătură directă cu Maramureșul, care a fost și mai valorificat prin darea în exploatare a liniei Telciu-Moisei.

Ținutul voevodal al Maramureșului, descălecător de domni vitregit sub dominațiile străine are de acum ținuturile străbătute de noui linii ferate, cari îl leagă rapid cu Transilvania și prin Ilva Mică cu Bucovina, atât de scumpă nouă prin toate vestigiile trecutului și așezările milenare ale românismului, precum și prin forța creatoare ce se manifestă în zilele noastre.

Dar linia Ilva Mică-Vatra Dornei leagă Nordul Moldovei și Bucovina prin Dărmănești nu numai cu Maramureșul, ci și cu Estul Transilvaniei, prin Dej-Zalău-Săcueni și cu centrul țării prin Dej-Apahida-Teius, cu ramificații în toate regiunile transilvănene, valorificând toate aceste regiuni, pur românești.

Aceste lucrări au costat pe calea ferată :

a) linia Telciu-Moisei, lungă de 40 km., 60 milioane lei ;

b) linia Salva-Vișău, lungă de 60 km., 1 miliard 300 milioane lei ;

c) linia Ilva Mică-Vatra Dornei, lungă de 62 km., 1 miliard 200 milioane lei.

Toate aceste linii trec prin pozițiuni de o frumusețe nebănuită, prin masivuri muntoase cari au necesitat construirea de numeroase tuneluri, poduri, viaducte și nenumărate și variate lucrări de artă.

Linia Salva-Vișeu are două tuneluri lungi de 2570 m., 17 viaducte, 31 poduri, 161 podețe, etc.

Linia Ilva Mică-Vatra Dornei are 9 tuneluri, 10 viaducte, 39 poduri, printre cari unele în curbe, 149 podețe, etc.

Pe această linie circulă actualmente o pereche trenuri accelerate, două perechi trenuri de persoane și numeroase trenuri de marfă.

Aceste linii — după terminarea stării de război în care se află Europa — vor fi chemate să rezolve, în și mai mare măsură, cerințele economice ale întregii țări. Ele au și ridicat prețul pământurilor, prin valorificarea produselor, prin posibilitățile de transport a exploatărilor manganului, pietrei, lemnăriei și altor produse ale solului, atât de bogat în aceste regiuni.

VALOAREA TURISTICA

Pentru cunoașterea frumuseții țării noastre — linia parcurge numai ținuturi muntoase de brazi la altitudinea de 700—800 m. mijlociu, prin defileuri minunate — d. ministru Macovei intenționează, când vremurile se vor liniști, să dea avantagii de călătorie turistice, pentru ca pe lângă schimbul de mărfuri, românii să se cunoască mai bine și să admire din plin minunile țării, în care ne-am așezat și am rămas de două milenii, precum și lucrările de tehnică și artă săvârșite de români.

TRANSPORTURI TOT MAI MASIVE.

In primele 7 luni ale anului acesta s'au transportat numai pe linia Ilva Mică-Vatra Dornei : trenuri de călători 17.899.500 tone brute km.; trenuri de marfă 39.771.600 tone brute km.; călători km. 14.727.000 și mărfuri 18.037.500 tone km.

Aceste date sunt în creștere față de anul trecut și susceptibile de a fi mult sporite, când evenimentele se vor liniști.

C. F.

După spargerea dela breasla marinarilor civili din Constanța

Se va verifica intreaga gestiune a biroului de repartiție al marinarilor

Constanța, 21 August

Am arătat că prin chei potrivite s'a sustras din casa de bani a biroului de repartiție al marinarilor suma de 50.000 lei, care fusese încredințată de marinarul invalid Botnar Zaharia, casierului biroului anume Marin Dumitriu. Primele cercetări făcute au dus la concluzia că străin de acest furt nu ar fi casierul însuși și care, însușindu-și banii pentru a acoperi probabil alte nereguli, a simulat spargerea.

Conducerea breslei a revocat imediat din serviciu pe casier și odată cu sesizarea poliției a sesizat și parchetul pentru a ancheta cazul.

După cum am arătat și rândul trecut suma de 50.000 lei fusese dată spre păstrare de marinarul Botnar Zaharia dintr'o despăgubire pe care acesta o primise dela o companie de navigație engleză pentru accidentul suferit în portul Alexandria și pentru care despăgubire a fost nevoie să aștepte mai mult de doi ani. Cu această sumă, Botnar voia să-și dea copiii la școală și totodată făcuse cerere pentru a putea deschide un debit de tutun, deoarece din cauza accidentului suferit el nu mai poate lucra și nici nu se mai poate îmbarca marinar pe vre'un vapor.

NEREGULI IN GESTIUNEA BIROULUI ?

Odată cu anchetarea dispariției sumei de 50.000 lei, pe care casierul Marin Dumitriu, căzut pe neașteptate în misticism, nu și-o poate deloc explica și mai cu seamă nu-și poate explica faptul cum i s'au sustras dela domiciliul său, din dormitor, în timp ce dormea, chelle dela intrarea la seciul breslei și cele dela casa de bani, declarând că adevărul nu-l poate cunoaște decât Dumnezeu (!), s'au iscat și alte bănuieli și anume că s'ar fi săvârșit nereguli și chiar importante în gestiunea biroului de repartiție.

Ca urmare, membrii breslei au cerut conducerei să se facă o serioasă verificare a întregei gestiuni a biroului de repartiție, verificare care să fie încredințată unui contabil expert numit de tribunal.

De rezultatul acestei anchete depinde în mare parte și lămurirea spargerei ,identificarea autorilor și descoperirea neregulelor care se crede că s'au săvârșit.

OFIȚERI TRECUȚI IN REZERVĂ

Următorii ofițeri superiori și inferiori combatanți și necombatanți, se trec din oficiu în poziția de rezervă pentru limită de vârstă, în cursul lunei Septembrie 1940, repartizându-se ca ofițeri de rezervă:

OFIȚERI COMBATANȚI

INFANTERIA

Locotenenți coloneli : Maltezeanu Mihail, 2.IX.1940.

Maiori: Emanoil C. Mihail, 22.IX.1940.

Căpitani: Vrăbiescu Gheorghe, 30.IX.1940.

JANDARMERIA

Coloneli: Lambru N. Dumitru, 4.IX.1940.

Căpitani: Popazu I. Aurel, 10.IX.1940.

OFIȚERI NECOMBATANȚI

Corpul Ofițerilor magistrați

Coloneli magistrați: Hârcă R. Pruteanu, 20.IX.1940; Răscanu I. Dumitru, 27.IX. 1940.

Corpul Ofițerilor sanitari

Farmaciști

Farmaciști căpitani: Manoli T. Ioachim, 23.IX.1940.

Corpul Ofițerilor Administrativi

Intendența

Intendanți maiori: Hortopan Haralambie, 5.IX.1940.

Funcționari

din ministerul agriculturii îndepărtați din serviciu

Se îndepărtează, pe data de 15 August 1940, din funcțiunile publice pe care le ocupă, contrar prevederilor decretului-lege privitor la starea juridică a locuitorilor evrei din România, următorul personal evreu, aflat în serviciul ministerului agriculturii și domeniilor și al instituțiunilor pendinte de acest departament, după cum urmează:

Victor de Mayo, ing. agr. cl. II, din direcțiunea învățământului și propag. agricole.

Segal Iosif, ing. agr., șef cl. I, dela inspectoratul agricol Iași.

Kupferstein Verona, arhivară dela Camera agricolă Mureș.

Eugenia Stoica, dactilografă cl. I, dela Camera agricolă Durostor.

Pe data de 1 Iunie 1940 fiindcă au rămas în teritoriul ocupat :

Bendetovici Clara, impiegată stagiară, Camera agricolă Orhei (buget Stat).

Dr. Husan Iancu, med. prof. conferențiar, Școala de agricultură Cupcui, Cahul (buget art. III F. A. S.).

Alexandrov Eug., contabil, Camera agricolă Tighina (diurnistă buget Cameră).

Alperin Mihail, conductor agricol, Camera agricolă Cahul (buget Cameră).

Liuba Colomeico, impiegat cl. I, Camera agricolă Hotin (buget Cameră).

ȘCOLI CONFESIONALE

ȘI CLASE SECUNDARE CU LIMBA DE PREDARE, GERMANĂ

Ministerul educației naționale a aprobat principiul înființarea și autorizâ în mod provizoriu funcționarea următoarelor școli particulare confesionale și clase de grad secundar, cu limba de predare germană, pe data de 1 Septembrie 1940:

Un gimnaziu rom. cat. de băeți în Arad, având ca susținător Episcopia rom. cat. din Timișoara. Gimnaziul va funcționa în anul școlar 1940/41 cu cl. I;

O școală de meserii în Timișoara având ca susținător Episcopia rom. cat. din Timișoara. Școala va funcționa în anul 1940/41 cu clasa I;

Clasa V-a de liceu suprapus gimnaziului rom. cat. de fete, cu limba de predare germană, din Timișoara, având ca susținător Episcopia rom. cat. din Timișoara ;

Clasa V-a de liceu comercial, suprapus gimnaziului comercial rom. cat. din Timișoară, având ca susținător episcopia rom. cat. din Timișoara;

Clasa V-a divizionară la liceul de fete ev. C. A. din Sibiu, având ca susținător consistorul regional al bisericii ev. C. A. din România.

Se vor face în timp util cercetările cerute de art. 11 din legea învățământului particular, în vederea acordării definitive a autorizărilor provizorii.

Pensionarea funcționarilor ministerului muncii și ai tuturor serviciilor pendinte de acest departament

Monitorul Oficial de Joi publică următorul decret-lege:

Art. I. In conformitate cu art. 2 din legea generală de pensiuni și prin derogare dela art. 35 din codul funcționarilor publici „Regele Carol II" din 8 Iunie 1940, funcționarii ministerului muncii, Fondului muncii, Casei construcțiilor, Casei Centrale a Asigurărilor Sociale și ai tuturor serviciilor pendinte de acest minister, atât din administrația centrală, cât și din serviciile exterioare, care au vârsta de 57 ani împliniți sau cei care vor împlini această vârstă până la 1 Aprilie 1941, cum și cei care au servit timp de 35 ani împliniți, sunt puși de drept și obligatoriu în retragere din oficiu, având dreptul la pensiune din ziua împlinirii acestei vârste, sau a anilor de serviciu.

Limita de vârstă și numărul de ani de serviciu, astfel cum sunt stabilite mai sus, privesc pe toți funcționarii, inclusiv personalul medical, tehnic, sau administrativ, atât din dministrația centrală, cât și din serviciile exterioare, chiar dacă limita de vârstă, sau anii serviți sunt fixați de o altă lege decât codul funcționarilor publici.

Art. II. Funcționarii având cei puțin gradul de șef de serviciu, sau grade echivalente, prevăzuți la art. 1 de mai sus, cu o vechime mai mare de 28 ani și mai mică de 35 ani de serviciu, pot fi puși în retragere din oficiu și obligator, printr'un jurnal al Consiliului de miniștri, la propunerea ministerului muncii, în termen de 10 zile dela data prezentului decret-lege

Funcționarii superiori prevăzuți mai sus, care vor avea mai puțin de 28 ani de serviciu sau care n'au fost scoși din oficiu, pot cere până la 1 Aprilie 1941, punerea în retragere pentru regularea drepturilor lor la pensie în condițiunile prezentului decret-lege.

Art. III. Funcționarilor pensionați în baza dispozițiunilor art. 1 și 2 din acest decret-lege și care nu au 35 ani de serviciu, li se acordă un spor de cel mult 3 ani la anii serviți; iar prin derogare dela dispozițiunile art. 9 din legea generală de pensiuni, celor pensionați în virtutea acestui decret-lege și care nu au cel puțin 30 ani de serviciu împliniți, cuantumul pensiei se va calcula, prin aplicarea coeficienților prevăzuți de art. 9 din legea generală de pensiuni, la salariul ultim.

Plusul de sarcini, provocat prin aplicarea acestui articol Casei Generale de Pensiuni, se va suporta din „Fondul Muncii" și al „Asigurărilor Sociale".

Propagandă culturală în satele Buzăului

Buzău, 21 August

Primele chipe de propagandă și lămurire la sate, asupra evenimentelor la ordinea zilei au ținut conferințe Duminică, 18 August, în comunele: Săgeata, Scurtești și Aliceni.

Conferențiarii au fost desemnați de d. prefect al județului, general N. Bădescu și d. R. Nestor, președintele Partidului Națiunii.

Au conferențiat următorii: La Săgeata, d. C. Cazan, președintele plășii Călnău al Partidului Națiunii; la Stâncești-Scurtești, pr. N. Trifănescu profesor la liceul „Hasdeu și la Aliceni, pr. C. Minculescu, profesor și fost director al seminarului.

In toate aceste centre a luat parte d. general Bădescu, prefectul județului și d-nii: Al. Mocanu, directorul căminelor culturale din județ, d. Th. Cristea profesor și membru în comitetul județean al Partidului Națiunii și C. Florescu, primul pertor al Plășii Călnău.

La Săgeata, d. C. Cazan a arătat, în fața unui public format din preoți, învățători, autorități și sățeni din comunele din prejur, momente din trecutul nostru sbuciumat ca națiune și din care totdeauna am ieșit întăriți și mai uniți. După ce face o incursiune în trecutul nostru istoric, arătând drepturile noastre anupra Ardealului, trece la descrierea celor 2 frumoase și bogate provincii: Basarabia și Bucovina.

D. general Bădescu, prefectul județului, îndeamnă pe săteni la muncă spre binele țării. Am cedat Basarabia și nordul Bucovinei pentru moment, dar nu vom renunța la ele niciodată. Vrem pace, dar dacă vecinii noștri nu vor înțelege sinceritatea noastră, vom ști să ne batem pentru dreptul nostru.

D-na **Rodica Ionescu-Petrache**, învățătoare, a dat o serbare reușită, cântând, între altele, Imnul Regal, Pe-al nostru steag și Cu noi este Dumnezeu.

Pr. C. Efrimescu, președintele Partidului Națiunii din comuna Săgeata, aduce mulțumiri d-lui prefect pentru grija ce-o poartă județului și-i asigură de tot devotamentul, toată dragostea și râvna la muncă din partea populației.

La Stâncești-Scurtești, din cauza ploii, s'a ținut adunarea în școală. D-na **Tudorița Dumitrescu**, directoarea căminului și învățătoare, după ce urează bun sosit oaspeților își arată bucuria ce o simt toți locuitorii că sunt vizitați de d. prefect general Bădescu.

Pr. N. Trifănescu începe prin a arăta necesitatea contactului cât mai des între conducători și popor.

Să fim uniți și ascultători conducătorilor, să creștem copii, căci ei sunt nădejdea de viitor a țării. Muncind în tăcere să fim siguri că suntem pe drumul cel bun.

D. general Bădescu, prefectul județului declară că are puține de spus, întrucât Pr. Trifănescu a spus aproape tot. Indeamnă pe săteni la muncă și să se ajute între ei. Mai ales să ajute familiile acelora ce sunt chemați să apere țara la granițe.

A urmat apoi corul școalei, condus de d-na Tudorița Dumitrescu, cântând imnuri patriotice.

La Aliceni, Aci a fost un program bine alcătuit de d. subinspector școlar C. Jipa, S'a cântat imnul regal, recitări și alte coruri frumoase și doine.

Pr. C. Minculescu orânduit să vorbească aci, începe prin a arăta rolul nefast al svonurilor false, care strică judecata dreaptă și aduce turburare în spirite. Să controlăm orice știre și să n'o spunem nimănui. Chiar adevărată ea poate fi dăformată de răuvoitori sau cei cari nu pot s'o înțeleagă.

Cu exemple din bible, pr. Minculescu arată că totdeauna dreptatea lui Dumnezeu a fost cu noi ca și cu toate neamurile.

D. general Bădescu, luând cuvântul mulțumește oamenilor și d-lor învățători, preoților și asistenței pentru dragostea ce o pun în munca de folos obștesc și dând sfaturi pentru lămurirea sătenilor în marile probleme la ordinea zilei.

D. C. Jipa mulțumește d-lui prefect și îl asigură că a fost înțeles și cuvintele d-sale vor fi păstrate în inimă și sfaturile vor fi aduse la îndeplinire.

Cu ocazia acestor vizite, d. general Bădescu, a fost foarte mulțumit de munca ce o depun învățătorii și învățătoarele în satele județului nostru. Unde învățătorii sunt concentrați, învățătoarele sunt la datorie cu un devotament demn de admirat.

Dessemenea sunt la datorie frații de apostolat ai învățătorilor, preoții Acolo unde acești doi apostoli merg mână în mână, satele sunt în vădit progres, în ceeace privește educația, liniștea și bunul mers al gospodăriilor și instituțiilor din sate.

In jurul unei groaznice nenorociri întâmplată în portul Brăila

Brăila, 22 August

Cititorii ziarului își reamintesc de sigur despre groaznica nenorocire întâmplată în ziua de 2 Ianuarie a. c. în portul nostru.

După cum am arătat, institutul național al cooperației, agenția Brăila, a închiriat dela d-ra Alice Wexler, din bul. Cuza, remorcherul „Netty" al cărui căpitan era Panaghis Stasianos din str. Bastionlei 21.

In ziua de 2 Ianuarie numitul a primit ordin să ducă din portul nostru mai multe șlepuri la adăpost pe canalul Măcin, în dreptul punctului Ghecet, întrucât pe Dunăre curgeau sloiuri.

In după amiaza aceleiași zile remorcherul „Netty", pe când se înapoia spre Brăila, a întâlnit o lotcă condusă de barcagii Constanin Robu, Ion Allonte și Alexandru Dumitru, în care se aflau 10 pasageri și anume : Constantin Răcă, Cristache Cioacă, Mihai Dincă, Gheorghe Biserică, Nicolae Bălea, Stan Anichel, Petre Zamfir, Ion Dulgheru și Tudor Ion, soldați concentrați, originari din jud. Tulcea și comerciantul David Rosman, din Brăila.

In timp ce remorcherul venea în susul Dunării pe lângă malul Brăilei, duba se îndrepta spre debarcaderul dela punctul biroului de vânzare al peștelui.

Din cauză că Dunărea era plină cu sloiuri și curentul mare, barcagii nu puteau vâsli după voință și la un moment dat remorcherul „Netty", s'a apropiat la 200 m. de barcă.

Pasagerii din lotcă au strigat la cei de pe vapor făcându-i atenți să nu dea peste ei, dar remorcherul și barca și-au continuat drumul și s'au apropiat la câțiva metri când pasagerii înspăimântați au repetat strigătul lor de alarmă la care au primit răspunsul din partea căpitanului Stasianos să stea liniștiți.

N'au trecut însă nici cinci minute căci remorcherul „Netty" a lovit barca, care s'a răsturnat odată cu pasagerii.

Personalul vasului a salvat parte din aceștia, dar trei dintre ei și nume Ion Dulgheru, Tudor Ion și David Rosman, s'au înecat.

Cazul a fost adus la cunoștința parchetului care a delegat cu cercetările cercetărilor cab. I de instrucție.

In urma anchetei întreprinse s'a stabilit că vinovăția acestei tragice nenorociri o poartă căpitanul Panaghis Stasianos, astfel că împotriva lui s'a deschis acțiune publică pentru omor prin imprudență.

Dosarul a fost înaintat trib. s. I-a care urmează să fixeze termen de judecată.

IN CLISURA BĂNĂȚEANĂ

La vremuri noui, oameni și moravuri noui

Moldova Veche, 20 August

Hotarul între lumea veche și nouă ar fi părut că-l trasează izgonirea din viața publică a unor moravuri prin puterea dinamismului creator de viață nouă al tineretului.

Toată lumea românească a fost și este de acord, că pentru a ne izbăvi de povara păcatelor trecutului, trebue să ne regăsim în cadrul sobru al unor virtuți, cari să îndepărteze și să scuture povara acestor păcate.

Această introducere mi-au prilejuit-o următoarele întâmplări care cred că merită să fie trecute la răbojul zilei.

D. George Bibicescu, căpitanul portului Moldova Veche, este un tânăr doctor în științele economice.

Situațiunea sa profesională și personală, n'au împiedicat ca într-o dimineață, ca în multe altele de altfel, să-l surprind cu mânecile dela haine suflecate, lucrând alături de niște angajați personali ai domniei-sale, la o realizare, cu caracter obștesc pe care știi erau chemați să o fi pus de mult la punct.

Se construiau niște șanțuri pentru scurgerea apei, se spălau zidurile edificiului în care este adăpostită căpitănia și agenția N. F. R. pentru vopsirea din nou; se amenaja locul din față pentru sădire de flori, se repara piedestalul unei cruci de lemn sculptată, pusă aci de elevii unei școli secundare în trecere prin sat ; se amenaja terenul și drumul spălat de inundații care duce la debarcader. In apropiere, alte două serii de lucrători, constuiau, din aceleș indemn, două canaluri din piatră, solide, pentru scurgerea sângelui scurs dela tăierile de vite din două măcelării și care altădată infecta aerul făcând imposibil parcursul între vama locală și căpitănia portului.

In sfârșit o activitate ca la furnicar, totul petrecându-se însă, în ordinea cea mai desăvârșită.

Numai pentru un ochiu în absență completă a spiritului de observație nu ar fi destul de izbitoare radicalele transformări suferite în toate domeniile. atât în ceeace privește organizarea serviciului, cât și în materie gospodărească în cele câteva luni de când funcționează aci noul căpitan de port și ceeace trebue remarcat.

Fără apel la mijloacele bănești ale statului, fără abuz la prestațiile particularilor, totul decurgând din însuflețirea pe care cu multă abilitate, muncă și sacrificii personale, Bibicescu știe să inspire tuturora dragostea și încrederea atâta de necesare, pentru a face, din niște ruine, locul cel mai căutat pentru recreare, pentru a inspira respectul în locul unde străinii veniți cu vasele din susul Dunării vor lua primul contact aci cu autoritățile statului român.

De abea întors acasă, ora era destul de matinală, mi se anunță:

— Moșul Toma dela Belobrești vrea să vorbească ceva cu d-voastră !

Belobrești este o comună situată la vre-o 13 km. de Moldova Veche.

Moșul Toma este un bătrân venerabil, care a trecut de 70 ani ; are o înfățișare blândă, cu vorbă domoală, așa cum am văzut și înțeles noi pe bătrâni în anii copilăriei noastre.

Este un gospodar de ispravă, dar posedă numai trei lanțuri (jugăre) de pământ arabil cu vie cu tot, iar copiii, 7 la număr, toți mari, sănătoși ca brazii, unii căsătoriți ; are deci nurori și nepoți și se vede din aceasta că la timpul său n'a luat în seamă tradiția locului cu obișnuita pereche de copii în o casă, ci câți a dat bunul Dumnezeu.

Cu ocaziunea subscrierilor pentru înzestrarea armatei, moș Toma, adâncind înțelesul acestei împrejurări, a fost ces dintâi și cea mai înțeleaptă pildă în satul său : „Eu dau 1000 de lei și patru feciori !" și a dat moșul mai mult decât promisese, cu toate greutățile casei sale împovărate, cu toată seninătatea înțelegerei adânci, îndemnând și pe alții să facă la fel, fără să șovăiască.

Imprejurarea care l-a făcut să parcurgă pe jos drumul dela Belobrești, așa de dimineață, era următoarea :

Anul trecut, au venit la dânșii niște „domni", se zice că dela percepție și cu un controlor și n'au fost îndestulați cu plata dărilor pentru vii, spunând că locuitorii au declarat prea puțin și că s'ar fi cuvenit mai mult.

Așa le-au făgăduit sătenilor că o să rândue ei treaba, dar să plătească fiecare, jumătate din cât au de dat către stat.

Și oamenii, știindu-i de „domni", s'au învoit și au dat fiecare cât a putut : cine a avut de pildă, după spusa lor, de plătit 2000, au plătit 1000, cine n'a avut bani, a plătit fiecare cât a putut, căci la urmă s'au învoit și așa și astfel, au strâns de pe patru sate : Divici, Belobrești, Șușca și Radimna, 50 ori șeasezeci de mii și au plecat cu banii fără să le dea oamenilor țidulă la mână (chitanță).

După asta, nu știe cum s'a auzit, că s'au pomenit oamenii chemați la jandarmi și apoi la judecătorul de instrucție din Oravița, unde au trebuit să povestească cele întâmplate, după ce au trebuit să facă drumul pe picioare pe vreme rea, cu mălaiul în traistă pentru mai multe zile. Destul că unul dintre „domni", anume Bănuț, a și fost „deloc" băgat în temniță, iar despe ceilalți, a auzit că sunt „frai" (liberi).

Bănuț era acel care primise banii și se vede că toată vina a căzut pe capul lui.

— Asta, să zicem, a trecut ; dar acuma alt necaz, îmi spune moșul. Domnii dela percepție ne tot înspăimântă, că „o să ne arate ei nouă !", și ne așteptăm în toată ziua să vie cu execuția peste noi.

— „Noi vrem să sefacă dreptate și să plătim tot ce este drept statului ; dar după întâmplarea asta, noi, oameni muncitori, fără învățătură mare, nu mai știm ce este drept și ce nu este drept !".

L-am ascultat pe moșul Toma, cu tot respectul inspirat de anii și de omenia lui, precum și de cunoașterea greutăților prin cari își câștigă hrana cei din partea locului : munca la păduri, agricultura pe pământul neîndestulător, vii direct prodcătoare și transporturi de zarzavaturi la Oravița și alte localități situate la zeci de kilometri !

Cunoscând personalul fiscal de pe aici, format tot din oameni tineri, cu studii superioare, deci și cu concepțiuni superioare în îndeplinirea misiunii lor, am rămas uluit față de cele auzite.

Sper, însă, că organele superioare sesizate, vor face dreptate locuitorilor din Divici, Belobrești, Șușca și Radimna.

Aureliu N. Vălimăreanu

Piața peștelui la Brăila

Brăila, 22 August

In halele pescăriilor statului au sosit 14.907 kg. pește.

S'a vândut: nisetru, lei 125—147 kg.; cegă lei 110—115; păstrugă lei 130; șalău lei 38—56 crap de 2 kg. lei 21—33; crap de 2—4 kg. lei 36—43; știuca lei 21—34; lin lei 19—22; biban lei 12; somn de 1 kg. lei 8—27; somn dela 1—4 kg. lei 20—31; somn de 4—10 kg. lei 57; babușcă lei 15—17; caras lei 19—28; albitură lei 13—17; obleț lei 11,50—24; fusar lei 33; avat lei 20—30; plătică lei 28; hîl lei 40; ghiborț lei 12—13; raci lei 215—225 suto kg.

CRONICI ȘTIINȚIFICE

Cutremure cari se simt, cutremure cari se înregistrează

de IOAN G. POPESCU

Profesor universitar

Acum câtva timp mă aflam într'un oraș, nu prea departe de București. Intr'o dimineață, la sosirea ziarelor, un prieten cu care mă plimbam îmi arătă o informație cu titlul destul de impresionant : „Puternic cutremur observat la București".

Fără a citi știrea în întregime, prietenul meu găsi potrivit să-și exprime nedumerirea :

— Ciudat lucru, domnule. La București cutremur foarte puternic și noi aici, abia la 100 de kilometri, nu am simțit nimic. Ce zici d-ta, care te ocupi cu cutremurele ?

— Să vedem ce scrie acolo, propusei eu, și cred că ne vom lămuri.

Intr'adevăr, informația spunea că aparatele seismice dela Observatorul Astronomic din București au înregistrat un cutremur al cărui epicentru se afla la vre-o 8000 de kilometri și că după înfățișarea acestei înregistrări, care a durat peste două ore. cutremurul pare a fi fost foarte puternic în regiunea epicentrului.

Prietenul meu, însă, tot nu era lămurit.

— Mă rog, a fost un cutremur puternic ?

— A fost.

— A durat două ore ?

— A durat.

— Atunci cum se face că nu l-a simțit nimeni ?

Firește că în fața nedumeririi lui m'am simțit dator să-mi dau toată osteneala ca să-l lămuresc.

Dacă ne aflăm aproape de epicentrul unui cutremur, chiar slab, îl putem simți; dacă însă distanța dela epicentru și până la noi este foarte mare, atunci, oricât ar fi fost cutremurul de puternic acolo, noi nu-l putem simți.

Intr'adevăr, ceace numim noi cutremur este o mișcare a pământului, cu amplitudine mai mare sau mai mică, dar și cu repeziciune, sau frecvență, mai mare sau mai mică.

Dacă pământul de sub picioarele noastre se mișcă destul de mult, ca amplitudine, și destul de repede, ca frecvență, atunci tremurăturile lui se simt și dacă sunt prea tari pot pricinui și pagube. Dacă, pentru aceiași amplitudine a mișcării, frecvența este ceva mai mică, adică mișcările sunt ceva mai rare, atunci nu mai simte toată lumea cutremurul, așa cum nu-l simte când este prea slab. Dacă, în sfârșit, mișcările sunt rare de tot, și fiecare durează mai mult de 10 sau 15 secunde, atunci nu le mai simte nimeni.

O experiență cunoscută de mult ne va lămuri și mai bine.

Să așezăm o cutie de chibrituri, pe unul dintre capetele ei, deasupra unei foi de hârtie, întinsă pe masă și să mișcăm hârtia încet într'o parte și într'alta: cutia va sta așa cum am așezat-o. Să mișcăm, însă, hârtia repede: cutia se va răsturna.

Așa dar, pentru ca să simțim cutremurul, el trebue să fie destul de tare, adică amplitudinea mișcărilor să fie destul de mare, iar tremurăturile pământului trebue să se facă destul de repede. Altfel nu-l simțim.

Cutremurele cu epicentrul apropiat, adică până la cel mult 300 sau 400 de kilometri de noi, ne sosesc sub forma de unde cu frecvența mare : una până la 10 mișcări pe secundă. Pe acestea le simțim și dacă mișcările lor au amplitudinea destul de mare ele pot produce stricăciuni.

Cutremurele cu epicentru ceva mai depărtat, adică de pe la 400 până la vre-o 1000 de kilometri, se simt numai atunci când la epicentru sunt catastrofale.

Așa, de exemplu, cutremurul din a treia noapte de Crăciun, din iarna trecută, care a distrus atâtea orașe și sate în Anatolia, a fost simțit ca o legănare foarte ușoară și înceată, la Chișinău, la o distanță de 1000 de km., dela epicentru.

Un caz cu totul excepțional este acela al cutremurului care la 1 Noembrie 1755 a distrus orașul Lisabona, omorând peste 50.000 de oameni. Se pare că acel cutremur a fost simțit până în regiunile noastre, adică la o distanță de aproape 3000 de km.

Intr'adevăr, printre însemnările preoților și cărturarilor sași dela Brașov și din împrejurimi, în așa numita „Cronică de la Prejmar" (Tartlauer Chronik), aflăm o notiță care spune : „Den 1 November wird in Tartlau ein Erdbeben gespürt, welches in Portugal und Spanien grossen Schalden gethan.": adică: La 1 Noemvrie s'a simțit la Prejmer un cutremur, care a făcut mari pagube în Portugalia și în Spania.

Dacă nu a fost vorba de o coincidență de cutremure, atunci cazul acesta rămâne cu totul excepțional, poate unic, fiindcă la asemenea distanțe, mari, cutremurele nu se mai pot simți.

Cutremurele, cari au epicentrul în țara noastră, mai ales în ținutul Vrancei, se simt de obicelu până la o distanță de 200 sau 300 de kilometri. Numai în cazuri cu totul rare ele se pot simți la distanțe mai mari.

Așa, de pildă. cutremurele de la 6 Aprilie 1790 și dela 23 Ianuarie 1838, cu epicentrele în regiunea Focșanilor, unde au atins aproape gradul IX, făcând mari stricăciuni, s'au simțit până la : Lemberg, Brody, Kiev, Charson, Istambul și până pe Tisa, adică până la cel mult 600 km., de epicentru; iar cutremurul cel mare, dela 26 Octombrie 1802 s'a întins până la Petrograd și Moscova, adică până la 1500 km., spre Nord și până în Peloponez, adică aproape 1000 km. spre Sud.

In schimb cutremurul de la 25 Mai 1912, care a fost de gr. VIII la Focșani, abia s'a simțit la 200 km., de jur împrejur.

Tot așa, în afară de cutremurele cu epicentrul chiar în țara noastră, putem simți numai cutremurele puternice cu epicentrul în Balcani, sau cel mai departe în Marea de Marmara, adică la vre-o 500 km. de noi.

Cutremurele ale căror epicentre se găsesc la distanțe mai mari de 1500 de km., nu se mai simt, de oarece oscilațiunile lor au, când sosesc la noi, perioade foarte mari. Așa de exemplu, cutremurele catastrofale din Japonia sau din Pacific, trimet până la noi oscilațiuni cu perioada de 15 până la 60 de secunde, așa încât deși amplitudinea lor este uneori destul de mare, ele nu se pot simți.

Așa se face că un cutremur ale cărui tremurături au o amplitudine de o zecime de milimetru, dar o perioadă de o zecime de secundă se simte foarte bine, pe câtă vreme un cutremur cu unde ce corespund la amplitudini de peste 1 milimetru,, dar cu perioade mai mari de 10 secunde, nu se poate simți de loc.

Asemenea cutremure sunt însă înregistrate de aparatele stațiunilor seismice, cum este aceea dela Observatorul Astronomic din București, sau cum era aceea dela Universitatea din Cernăuți pe care o instalase și o menținuse în funcțiune cel care scrie aceste rânduri.

Aparatele amplifică foarte mult mișcările pământului, așa încât pot înregistra tremurături ca acelea pricinuite de trecerea prin apropiere a unei căruțe mai grele. De aceea stațiunile seismice se așează de obiceiu, pe cât se poate, departe de drumurile prea umblate : căi ferate, străzi cu tramvai, șosele importante.

Când tremurăturile au amplitudini prea mari, acele aparatelor trec de marginea hârtiei afumate pe care se înregistrează cutremurul, sau pot chiar să sară din locul lor : aparatul se deranjează. O mișcare a pământului cu amplitudinea numai de câteva zecimi de milimetru, poate produce asemenea deranjamente.

Să presupunem acum că aparatele înregistrează unde seismice cu amplitudine mare, dar și cu perioade mari. Vom spune îndată că acel c